C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Hasek_Jaroslav-Zachranen.PDB

PDB Name: Zachráněn
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 8.1.2006
Modification Date: 8.1.2006
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Zachráněn

Jaroslav Hašek

Rozhodně na tom nezáleží, proč měl být Páťal pověšen. Ať již byl jeho zločin jakýkoliv, nemohl přece ubrániti se úsměvu, když žalářník tu noc před oním ránem, kdy měl být řádně oběšen, donesl do jeho cely láhev vína a pořádný kus telecí pečeně.

"To patří mně?"

"Ano," řekl žalářník lítostivě, "dejte si naposled dobře chutnat. Přinesu vám ještě okurkový salát, nemohl jsem to všechno najednou pobrat. Jsem zde hned. Také donesu žemle a vrátím se okamžitě."

Páťal pohodlně zasedl za stůl a usmívaje se, zakousl se s rozkoší do telecí pečeně. Jak vidět, byl to cynik, ale jinak zcela rozumný člověk, který hleděl ještě užít na světě, co se užít dá za těch pár hodin života, které mu určil ještě soudní dvůr.

Jedině ta myšlenka mu trochu ztrpčovala sousto, že všichni ti lidé, kteří mu dnes ráno četli, že žádost za milost byla zamítnuta a že s vykonáním rozsudku bude sečkáno do 24 hodin, aby se odsouzenec náležitě mohl připraviti ku zdárnému provedení trestu a uspořádati své právní záležitosti, ti všichni lidé, kteří budou ho věšet a popravovat, kteří budou se dívat na jeho smrt, že všichni ti lidé zítra, pozítří a tak dále

budou živi dál a klidně chodit ku svým rodinám, zatím co on nebude již existovat.

Filosofoval tedy při telecí pečeni, a když mu donesli salát a žemle, povzdechl a vyjádřil přání, že chce dýmku a tabák.

Byla mu tedy koupena sádrovka a směs z tříkrálového obyčejného a knastru, aby si pokouřil pohodlně. Dozorce mu dokonce sám zapálil a přitom upozornil ho na důvěru v neskonalou milost boží. Je-li už zde na zemi vše ztraceno, není ztraceno ještě na nebi.

Odsouzenec Páťal poprosil o porci šunky a o nový litr vína.

"Dostanete, co chcete," pravil dozorce, "lidem vašeho druhu musí se vyhovět."

"Přineste mně také asi dvě jitrnice a porci sulce. Také bych chtěl litr černého piva."

"Všechno dostanete, hned se pro to pošle," zdvořile řekl dozorce, "nač vás nepotěšit, život je příliš krátký, aby člověk neužil, co se užít dá."

Když přinesl žádané věci, pokračoval ve filosofování s Páťalem, který prohlásil, že jest úplně spokojen.

"Saprlot," řekl, když to všechno spolykal, "teď mám chuť na debrecínskou pečínku, sýr gorgonzolu, olejové sardinky a jiné dobré věci."

"Dostanete je, když si jich přejete, na mou duši jsem sám rád, že vám chutná. Doufám, že se mně do rána neoběsíte. Vidím však, že jste poctivý chlap. Co byste z toho měl, pane Páťale, kdybyste se věšel, dřív než to přijde samo o sobě úřední cestou. Říkám vám jako čestný muž, že vy byste to tak nedovedl, na mou duši, ne, ani přirovnání! Nechcete ještě sklenici piva, nebo dvě sklenice? Je dnes znamenité. Výborně se pije na gorgonzolu. Přinesu tedy dvě sklenice a na rybičky v oleji i na debrecínskou pečínku budete pít víno, milý příteli. To se lépe hodí k sobě."

Vůně všech těch věci naplnila zanedlouho celu a uprostřed té směsi seděl Páťal, pojídaje horlivě tu sýr, tu sardinku, zapíjeje buď pivem nebo vínem, co právě chytil do ruky.

Byl pohřížen právě ve veselé myšlenky na jeden večer ztrávený v podobném blahobytu na svobodě na verandě lesní restaurace, kde větve a listí před okny se leskly v záři slunce, a zrovna naproti němu seděl takový tlustý člověk, jako je dozorce, hostinský v tom ráji, stále hovořící, nutící do jídla a pití jako tenhle dozorce.

"Povídejte mně anekdoty," prosil Páťal dozorce a ten vypravoval mu horlivě nějakou nejnovější anekdotu prasáckého obsahu, jak sám řekl.

Pak projevil Páťal přání na nějaké ovoce a cukroví, nebo jemné pečivo a šálek černé kávy.

Jeho přání bylo vyhověno.

Když i to snědl, přišel vězeňský duchovní, aby Páťala potěšil.

Byl to veselý chlapík, nijak odměřený, příjemný, jako všichni ti lidé kolem, co se o něho tolik starali, na smrt odsoudili a zítra pověsí, jsou veselého obličeje a společensky velmi příjemní.

"Bůh vás potěš, hochu," řekl vězeňský duchovní, klepaje mu na rameno, "zítra to bude časně ráno

odbyto, a nezoufejte. Vyzpovídejte se a hleďte vesele do světa, s důvěrou v boha, neboť bůh má radost nad hříšníkem, který dělá pokání. Jsou lidé, kteří nevyzpovídají-li se, celou noc prochodí a kvílí, vím, že to není nic příjemného, že se hlava může rozskočit, ale kdo se vyzpovídá, ten spí i tu poslední noc spánkem spravedlivých. Tomu je hej! Ještě jednou vám povídám, hochu, že s vámi bude hej, když očistíte svou duši od hříchu."

V tom okamžiku Páťal zbledl. V žaludku se mu cosi kroutilo, bylo mu hrozně špatně a počal zvracet. Nešlo to však, neboť dostal žaludeční křeče, na čele mu vyvstal studený pot.

Vězeňský duchovní se lekl. Nastaly vtom nové křečovité záchvěvy. Páťal se krčil bolestí v koutku.

Přišli dozorci a odnesli ho do vězeňské nemocnice. Soudní lékaři kroutili hlavou. Do večera dostal záchvat horečky a o dvanácté hodině s půlnoci prohlásili lékaři jeho stav za povážlivý a uznali jednomyslně, že zde běží o otravu.

Těžce nemocné odsouzence nevěší, proto tu noc nevystavěli šibenici.

Místo toho vypláchli Páťalovi žaludek a rozborem zbytku z jídla, obsaženého v Páťalově žaludku, byl zjištěn mrtvolný čili uhlákový jed v částech jitrnice, které se zde nacházely na míse mezi ostatní nestrávenou částí vypumpovanou ze žaludku Páťalova.

Úsudek zněl v ten smysl, že jitrnice vlivem tepla se chemicky rozkládají a vzniklý jed uhlákový že způsobil prudkou otravu u Páťala.

Neprodleně byla vykonána prohlídka u řezníka, od kterého byly ony jitrnice, a tu shledáno, že onen řezník nedbal zdravotních předpisů, poněvadž nedával jitrnice k ledu. Tato záležitost předána státnímu návladnictví, které učinilo patřičné vyhledávání proti řezníkovi pro přečin proti bezpečnosti těla.

Mezi soudními lékaři, kteří ošetřovali Páťala, nacházel se mladý, hodný doktor, který se zájmem prostudoval celý případ onemocnění Páťala a horlivě se snažil zachovati ho při životě, neboť případ byl neobyčejně těžký a zajímavý.

Dnem i nocí ošetřoval pečlivě Páťala, a tak za čtrnáct dnů mohl mu plácnouti na záda a říci: "Jste zachráněn!"

Druhý den Páťala řádně pověsili, neboť jeho tělesná konstrukce snesla již oprátku.

Ale řezník, který svými jitrnicemi prodloužil život Páťalův o čtrnáct dní, byl odsouzen na tři neděle do těžkého žaláře pro přečin proti bezpečnosti těla.

Lékař, který zachránil Páťalovi život, obdržel od soudního dvoru pochvalu.

Karikatury 2/13, 5. 1. 1910